

Tužilaštvo - Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine
Тужилаштво Босне и Херцеговине

Broj: T20 0 KT [REDACTED]
Sarajevo, 05.12.2024.godine

Na osnovu člana 35. stav 2. tačke e) i člana 216. stav 3. ZKP-a BiH, donosim:

N A R E D B U

o nesprovođenju istrage

PROTIV: [REDACTED]

zbog krivičnog djela - *Izazivanje nacionalne rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145.a stav 3. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, jer ne postoje osnovi sumnje da je prijavljeni počinio predmetno krivično djelo.*

Obrazloženje

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je dana [REDACTED] godine zaprimilo Izoještaj o počinjenom krivičnom djelu broj: [REDACTED] godine, podnesenu od strane [REDACTED], kao i dana [REDACTED] godine krivičnu prijavu zaprimljenu [REDACTED] od strane [REDACTED], protiv [REDACTED] dana [REDACTED] javno [REDACTED] negirao izvršeni ratni zločin na Markalama u Sarajevu dana 05.02.1994.godine istovremeno dok se u Sarajevu obilježava 29. godišnjica zločina u kojem je uslijed minobacačkog napada s položaja vojske bosanskih Srba ubijeno 68 civila a više od 140 ranjenom na način da je ustvrdio kako je vojska bosanskih Srba „Lažno optužena“ za počinjeni masakar 05.02.1994.godine na sarajevskoj tržnici Markale, objavom na [REDACTED] sledećeg sadržaja: „[REDACTED] na obilježavanju lažima opisanog zločina. Jedina istina Markala su nevine žrtve, čije ubice će biti poznate kad tad. Markale su zločin za koji su dva puta lažno optuženi Srbi i upotrijebljene su kao povod za NATO bombardovanje R Srpske“ negirajući tako dokazane činjenice koje su bile predmet dokaznog postupka na suđenjima generalima vojske bosanskih Srba,

Dragomiru Miloševiću i Stanislavu Galiću, a koji su zapovijedali snagama koje su Sarajevo držali u opsadi, te je obojici dokazana odgovornost za napade na civilno stanovništvo u Sarajevu, uključujući masakre na Markalama zbog čega su osuđeni na dugogodišnje zatvorske kazne a što je bilo poznato počinitelju krivičnog djela, isto kao i činjenica da je od strane Haškog Tribunala ICTY utvrđena odgovornost za teror i zločin nad civilnim stanovništvom grada Sarajeva tokom opsade i da su navedeni događaji sastavni dijelovi osuđujućih presuda ratim političkim i vojnim vođama bosanskih Srba, Radovanu Karadžiću i Ratku Mladiću." Na navedeni način [REDACTED] javno poriče i umanjuje zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin, počinjen na sarajevskoj tržnici Markale 05.02.1994.godine, čime je počinio krivično djelo iz čl. 145.a stav 3. KZ BiH. Sporna izjava imenovanog je sadržana i u krivičnoj prijavi [REDACTED] u kojoj je navedena da je u pravosnažnoj presudi Haškog tribunala Stanislavu Galiću minobacačka granata od 120 mm ispaljena 05.02.1994.godine na pijaci Markale „van razumne sumnje namjerno ispaljena s teritorije pod kontrolom SRK-a“, te navodi iste presude da „Većina smatra da tvrdnja kako bi snage Armije BiH gađale, kao što bi to ovdje bio slučaj, vlastite civile nije samo nerazumna, nego i suprotnosti s dokaznim pravno relevantnim činjenicama“, a u presudi Haškog tribunala komandantu SRK-a Dragomiru Miloševiću stoji da je „Pretnosno vijeće uvjereni da je minobacačka granata koja je pogodila ulicu u blizini tržnice Markale ispaljena s teritorije pod kontrolom SRK-a, te da su je ispalili pripadnici SRK-a 28.avgusta 1995.godine“.

Postupajući po Zahtjevu Tužilaštva BiH za provjeru navoda iz navedene krivične prijave Državna agencija za istrage i zaštitu je sačinila [REDACTED], kojom prilikom su pristupili internet stranici [REDACTED], odnosno korisničkom nalogu pod nazivom: [REDACTED] napisan na ćirilici, [REDACTED] i pregledom istog, pronađena je objava od [REDACTED] sa sledećim sadržajem na ćirilicom pismu: „[REDACTED] na obilježavanju lažima opisanog zločina. Jedina istina Markala su nevine žrtve, čije ubice će biti poznate kad tad. Markale su zločin koji su dva puta lažno optuženi Srbi i upotrijebljene su kao povod za NATO bombardovanje R Srbije“, te je korišten alat 'Snipping Tool' kojim je urađen print screen, štampani su i čine sastavni dio [REDACTED]

Državna agencija za istrage i zaštitu je sačinila i Zapisnik o saslušanju svjedoka [REDACTED], u broj: [REDACTED] koji je na zapisnik u potpunosti potvrdio svoje navode iz podnesene krivične prijave protiv [REDACTED] i dodao da je imenovani javno u svojim javnim TV nastupima, izlaganjem u štampanim medijima i objavama na društvenim mrežama, negira počinjene ratne zločine i vrijeđa žrtve, oštećene o svjedoke navedenih tragičnih događaja, što je protivpravno i nedopustivo.

Takođe, dostavljena je i fotodokumentacija [REDACTED] broj: [REDACTED], kao i fotodokumentacija [REDACTED] broj: [REDACTED].

Uvažavajući navode krivične prijave, i izvršenim provjerama iste, Tužilaštvo BiH je ocijenilo da u konkretnom slučaju ne postoji osnov sumnje za obilježja bića krivičnog djela **Izazivanje nacionalne rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti iz člana 145a stav 3.** Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, iz slijedećih razloga.

Krivično djelo Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje, razdora i netrpeljivosti propisano u članu 145a stav 3. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine glasi:

„Ko javno odobri, porekne, grubo umanji ili pokuša opravdati zločin genocida, zločin protiv čovječnosti ili ratni zločin utvrđen pravosnažnom presudom u skladu s Poveljom Međunarodnog vojnog suda

pridruženom uz Londonski sporazum od 8. avgusta 1945. ili Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju ili Međunarodnog krivičnog suda ili suda u Bosni i Hercegovini, a usmjereno je protiv grupe osoba ili člana grupe određene s obzirom na rasu, boju kože, vjeroispovijest, porijeklo ili nacionalnu ili etničku pripadnost, i to na način koji bi mogao potaknuti na nasilje ili mržnju usmjerenu protiv takve grupe osoba ili člana takve grupe, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina."

Kratak osvrt na predmetno krivično djelo i njegov osnovni oblik:

Govor mržnje je zapravo zloupotreba slobode govora, kao takav je kazneno djelo i u tome je suština. U tom slučaju važno je poznavati razliku između ta dva pojma i na koji način zadržati slobodu izražavanja, a s druge strane kako spriječiti širenje govora mržnje.

Tanka je granica između slobode izražavanja i govora mržnje. Ovo je rečenica koju su sigurno svi mnogo puta čuli. Da bismo znali odrediti gdje je ta tanka linija, odnosno granica, prvo moramo znati šta podrazumijeva sloboda izražavanja i šta je to govor mržnje. Sloboda izražavanja je jedno od osnovnih ljudskih prava, koje je zaštićeno brojnim zakonima i konvencijama.

Konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda u članu 10. garantuje pravo na slobodu izražavanja u kojem stoji da: "Svako ima pravo na slobodu izražavanja.

Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice.

Ovaj član ne sprječava države da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija."

Međutim, bez obzira na zagarantovano pravo na slobodu izražavanja, ono podliježe i određenim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom.

Neophodne su u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih, sprječavanja širenja povjerljivih informacija ili u interesu očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva.

Sloboda izražavanja predstavlja jedan od temeljnih uvjeta za napredak cijelog društva i čovjeka. Ali, veoma važnu ulogu u tome imaju i subjektivne percepcije slobode izražavanja i govora mržnje. Ono što je za nekoga govor mržnje, za drugoga je samo izražavanje vlastitog mišljenja. Sloboda izražavanja, kao relativno pravo, može se ograničiti samo u određeno iznimnim okolnostima kao što je navedeno u članu 10. stav 2. Evropski sud za ljudska prava koristi trodijelni test kada odlučuje o ograničavanju slobode izražavanja.

Obzirom da se u konkretnom slučaju može raditi o vrsti političkog govora, osvrnućemo se i na navedeno a na osnovu analize Marita Brčić Kuljiš, Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet, Sinjska 2, [REDACTED], kako slijedi:

„Sa slobodom mišljenja, slobodom savjesti, slobodom vjeroispovijesti i slobodom izražavanja, sloboda govora prema liberalnim (John Locke, Adam Smith, John Stuart Mill), ali i konzervativnim misliocima (Thomas Hobbes) predstavlja, kako nam navodi Isaiah Berlin, onaj dio ljudske egzistencije koji bi trebao ostati neovisan o sferi državne vlasti - kako bi se spriječio svaki oblik despotizma. Ipak, govoriti o apsolutnoj slobodi govora u svakom kontekstu otvara niz pitanja, dok analize pokazuju kako su neka područja slobode govora,

kako ćemo vidjeti, ipak na određen način vrijednija od drugih. Vrijednost sloboda, pa tako i slobode govora, možemo procjenjivati i na temelju toga u kojoj mjeri neka sloboda otvara prostor drugim slobodama, tj. u kojoj mjeri širi prostor sloboda uopće.

U lična prava i slobode, pored osnovnih prava, spadaju: sigurnost i tajnost ličnih podataka, tajnost dopisivanja, sloboda kretanja, sloboda mišljenja, sloboda vjersipovijesti, nepovredivosti doma, pravo utočišta (azil) i sl. U političke slobode i prava spadaju: sloboda udruživanja, sloboda govora i javnog okupljanja i istupanja, aktivno i pasivno biračko pravo, jednaka dostupnost pravnih službi i pravo peticije. Savremeno demokratsko društvo dužno je osigurati pojedincu slobodu očitovanja svih njegovih individualnosti, sva prava koja mu pripadaju, kao njegovu punu zaštitu.

U kontekstu izjave osumnjičenog Tužilaštvo cijeni da u predmetnoj izjavi isti ističe lično izjašnjenje onako kako je izrečeno, u kontekstu političkog istupanja, u demokratskom društvu, a o nespornim činjenicama, te imajući u vidu sveukupnost izrečenog, način iznošenja predmetne izjave, za koju obzirom na način iznošenja nema dokaza da bi mogao potaknuti na nasilje ili mržnju usmjerenu protiv takve grupe osoba ili člana takve grupe, za koje činjenice se kroz razne edukacije usaglašavalo navedeno stanovište, iz navedenog proizilazi da ne postoje osnovi sumnje da je prijavljeni počinio krivično djelo koje mu se podnesenom prijavom stavlja na teret.

Izjava osumnjičenog [REDACTED] na [REDACTED] [REDACTED] kada se posmatra sa aspekta postojanja bitnih elemenata koji čine biće ovog krivičnog djela ne dostiže potreban i dovoljan nivo koji bi objektivno bio pogodan da potakne na nasilje ili mržnju, te u tom kontekstu, naročito uvažavajući činjenicu da predmetna izjava ukazuje na lični stav osumnjičenog, te stoga njegova izjava ne dostiže potreban i dovoljan nivo koji bi mogao potaknuti na nasilje, ili mržnju, usmjerenu protiv grupe osoba ili člana grupe određene s obzirom na rasu, boju kože, vjeroispovjest, porijeklo ili nacionalnu ili etničku pripadnost, u konkretnom slučaju u odnosu na pripadnike bošnjačkog naroda, shodno tome u skladu sa članom 224. stav 1. tačka a) ZKP BiH, odlučeno kao u dispozitivu naredbe.

U smislu odredbi člana 224. stav 2. Zakona o krivičnom postupku BiH, o odluci će biti obaviještene sranke u skladu sa odredbama Zakona o krivičnom postupku koji će biti poučeni o pravima.

TUŽILAC
TUŽILAŠTVA/TUŽITELJSTVA BIH